

Ministerie van Buitenlandse Zaken

Aan de Voorzitter van de
Eerste Kamer der Staten-Generaal
Kazernestraat 52
Den Haag

**Ministerie van Buitenlandse
Zaken**

Rijnstraat 8
2515 XP Den Haag
Postbus 20061
Nederland
www.minbuza.nl

Onze referentie
BZ2521387

Bijlage(n)
1

Datum 3 november 2025
Betreft Verslag van de Europese Raad van 23 oktober 2025

Geachte voorzitter,

Hierbij bied ik u, mede namens de minister-president, het verslag aan van de Europese Raad van 23 oktober 2025.

De minister van Buitenlandse Zaken,

D.M. van Weel

Verslag Europese Raad 23 oktober 2025

Op 23 oktober jl. vond in Brussel de Europese Raad (ER) plaats. Op de agenda stonden als voornaamste onderwerpen de Russische agressie tegen Oekraïne, de situatie in het Midden-Oosten, defensie en veiligheid, concurrentievermogen en de dubbele transitie, huisvesting en migratie. En marge van de ER vonden een EU-Egypte Top en een Eurotop plaats.

Russische agressie tegen Oekraïne

De ER sprak over de nog altijd voortdurende Russische agressieoorlog tegen Oekraïne. De ER onderstreepte de noodzaak van voldoende budgettaire en militaire middelen voor Oekraïne om zich te kunnen blijven verdedigen tegen de Russische agressie. De ER zegde toe Oekraïne in de komende jaren te zullen blijven ondersteunen en riep de Commissie op om hiertoe financiële opties te presenteren. Nederland onderstreepte het urgente belang van het verzekeren van voldoende financiële en militaire steun aan Oekraïne. De ER verwelkomde de herziening van de EU *Advisory Mission* (EUAM) en de EU *Military Assistance Mission* (EUMAM), waarmee nog beter tegemoet gekomen wordt aan de noden en wensen van Oekraïne. De ER sprak haar steun uit voor een duurzame en rechtvaardige vrede, in lijn met de principes van het VN Handvest, te beginnen met een onmiddellijk en onvoorwaardelijk staakt-het-vuren. De ER stelde zich hiervoor te zullen blijven inspannen, in samenwerking met internationale partners zoals de VS. De ER verwelkomde de aanname van het negentiende sanctiepakket en onderstreepte het belang van coördinatie met G7-partners. Ook riep de ER op tot aanvullende maatregelen tegen de Russische schaduwvloot en veroordeelde de Raad derde landen en actoren daarbinnen die de Russische agressieoorlog faciliteren.

In het bijzonder sprak de ER over het initiatief van de Commissie om reparatieleningen aan Oekraïne te verstrekken op basis van de Russische Centrale Banktegoeden in Europese jurisdictie. De EU-leiders spraken uitgebreid over de risico's en randvoorwaarden om dit mogelijk te maken, waarbij duidelijk werd dat verder werk nodig is om de juridische en financiële zorgen van de lidstaten die het meeste risico lopen weg te nemen. Nederland riep op het werk voort te zetten om de juridische, financiële zorgen van lidstaten over de reparatieleningen te adresseren. Daarbij moeten risico's en lasten evenredig worden verdeeld, is het van belang om samen op te trekken met G7-landen; zou het aan Oekraïne moeten zijn om te beslissen over de inzet van deze middelen op basis van de hoogste noden en moet er sprake zijn van conditionaliteit op het gebied van de rechtstaat en anti-corruptie.

De ER riep Rusland en Belarus op om de veilige terugkeer van alle gedeporteerde en illegaal verplaatste Oekraïense kinderen en andere burgers onmiddellijk te garanderen. Ook herbevestigde de ER het belang van volledige *accountability* voor oorlogsmisdrijven en andere schendingen van internationaal recht die begaan zijn in de context van de Russische agressieoorlog.

Tot slot sprak de ER opnieuw steun uit voor Oekraïne's EU-toetredingsproces en erkende de Raad de hervormingen die Oekraïne tot nu toe onder zeer moeilijke omstandigheden heeft doorgevoerd. De ER moedigde Oekraïne, de Raad en de Commissie aan het werk aan het toetredingsproces verder te brengen, in lijn met de op merites gebaseerde uitbreidingsmethodologie. De ER neemt hierbij goede notie van het oordeel van de Commissie dat de *fundamentals*-, interne markt- en externe betrekkingenclusters (respectievelijk cluster 1, 2 en 6) klaar zijn om geopend te worden.

Midden-Oosten

De ER stond stil bij de voortgang van de implementatie van het vredesplan van president Trump ter beëindiging van het conflict in de Gazastrook. De Raad heeft in het bijzonder besproken welke mogelijkheden de EU heeft om bij te dragen aan het succes van dit vredesplan, expliciet met betrekking tot de inzetten van diplomatieke contacten, toevoer van humanitaire hulp en de eventuele rol van EU-missies, zoals EUBAM Rafah en EUPOL COPPS.

De ER riep in lijn met het standpunt van het kabinet op de diplomatieke initiatieven van onder andere de VS, Egypte en Qatar te steunen en aan allen zich te committeren aan de volledige implementatie van alle fasen van het plan. De Raad verwelkomde tevens de vrijlating van alle resterende gijzelaars en benadrukte het belang van onmiddellijke en ongehinderde toegang van humanitaire hulp in de Gazastrook en van onafhankelijk opereren van de VN en haar organisaties.

Europese leiders benadrukten hun steun aan de Palestijnse Autoriteit (PA), ook waar deze ziet op hervormingen, een mogelijke rol in het toekomstige bestuur van Gaza en haar rol in het leveren van essentiële diensten aan de Palestijnse bevolking. De Raad riep Israël hierom wederom op de ingehouden belastinggelden zo snel mogelijk aan de PA over te maken.

De ER stond in lijn met het Nederlandse standpunt stil bij de ontwikkelingen op de Westelijke Jordaanoever die niet uit het oog verloren mogen worden. De Raad riep op tot een eind aan het geweld van gewelddadige kolonisten, inclusief tegen christelijke gemeenschappen, de uitbreiding van illegale nederzettingen en militaire operaties in het gebied.

Defensie & Veiligheid

De ER herbevestigde het streven om beter in staat te zijn autonoom huidige en toekomstige dreigingen het hoofd te bieden en maakte de balans op van de inspanningen om de defensiegereedheid significant op te schalen richting 2030. Er was brede overeenstemming tussen de lidstaten over het belang van de inspanningen van de EU en de lidstaten op het gebied van defensie en veiligheid.

De ER verwelkomde de door de Europese Commissie gepresenteerde Routekaart inzake defensiegereedheid 2030 (zie hieronder) en riep lidstaten op het werk op de *priority capability areas* (PCAs) voort te zetten, daartoe uiterlijk eind 2025 *capability coalitions* te vormen en in de eerste helft van 2026 concrete projecten te lanceren. De Russische dreiging vormt een existentiële dreiging voor de EU. De ER veroordeelde schendingen van het luchtruim van verschillende lidstaten en benadrukte het belang van de verdediging van alle EU-grenzen. Lidstaten moeten nauw samenwerken om ook de hybride aanvallen van Rusland en Belarus het hoofd te bieden. Het is daarbij essentieel om kritieke infrastructuur te beschermen en weerbaar te maken. Het *Security Action for Europe*-instrument (SAFE) en het Europees defensie-industrie programma (EDIP) dienen volledig te worden benut om gezamenlijke ontwikkeling, productie en aanbesteding te bevorderen om zo de Europese weerbaarheid te vergroten.

De ER riep de Raad van de EU op tot het versterken van het Europees defensie-agentschap en om hiertoe uiterlijk eind 2025 maatregelen te presenteren. Tot slot verwelkomde de ER de voortgang op de omnibus voor defensiegereedheid en de inzet van bestaande EU-fondsen ten behoeve van veiligheid en defensie, alsmede het werk van de Europese Investeringsbank op het gebied van veiligheid en defensie.

Vanwege de recente luchtruimschendingen van EU-lidstaten en de aanhoudende Russische agressie tegen Oekraïne is het voor Nederland van belang dat de EU voorbereid is op alle mogelijke scenario's. Spoedige voortgang in de opbouw van *capabilities* is daarvoor noodzakelijk. Nederland heeft de co-leadrol op de PCA drones en counter-drones, en heeft hierover op 15 oktober jl. samen met Letland en Kroatië een startbijeenkomst georganiseerd. Nederland verwelkomt de afronding van de trilogonderhandelingen inzake het EDIP en vindt het van belang dat de onderhandelingen met het VK en Canada over verruimde toegang tot het SAFE-instrument snel worden afgerond.

European Defence Readiness Roadmap 2030

Voorafgaand aan de ER publiceerde de Commissie op 16 oktober jl. een Routekaart inzake defensiegereedheid 2030. Deze routekaart vormt de implementatie-agenda van het Witboek Europese defensiegereedheid 2030.¹ De Routekaart sluit aan bij de Nederlandse inzet op het gebied van EU veiligheid en defensie en bevat geen nieuwe beleidsvoorstellen, ook niet op het gebied van financiering.

Het kabinet acht het positief dat de Routekaart de NAVO-bevoegdheden en de soevereiniteit van EU-lidstaten op het gebied van defensie onderstreept. De Routekaart stelt vier vlaggeschipprojecten voor: het *European Drone Defence Initiative*, de *Eastern Flank Watch*, het *European Air Shield* en het *European Space Shield*. Verdere uitwerking van deze vlaggeschipprojecten ligt bij de lidstaten; de Commissie en andere EU-instellingen spelen een faciliterende rol. Het kabinet benadrukt dat de vlaggeschipprojecten in lijn moeten zijn met de *Capability Development Priorities* en de negen *Prioritised Capability Areas* (PCA's). De Commissie kondigt aan jaarlijks een defensiegereedheidsrapportage op te stellen, die de voortgang monitort en die ieder jaar wordt besproken op de ER van oktober. Voor het kabinet is het van belang dat de voortgang op simplificatie van EU-regelgeving onderdeel wordt van het rapport. Ten aanzien van de defensie-industrie benadrukt de Commissie het belang van het tegengaan van fragmentatie en het stimuleren van gezamenlijke aankopen binnen de EU. Tot slot vormt samenwerking met de defensie-industrie van Oekraïne onderdeel van de Routekaart. Lastenverdeling tussen de lidstaten

¹ Kamerstuk 22112, nr. 4027.

op het gebied van steun aan Oekraïne wordt niet genoemd in de Routekaart, ondanks verzoek hiertoe door Nederland.

Concurrentievermogen en dubbele transitie

Voorafgaand aan de ER kwam een groep leiders bijeen voor een overleg over concurrentievermogen. Tijdens het overleg werd het belang onderstreept van het wegnemen van belemmeringen op de interne markt. Tevens is gesproken over manieren om in kleiner verband voortgang te boeken bij het versterken van het concurrentievermogen van de EU. De ER sprak uitvoerig over de vraag hoe het concurrentievermogen van de EU verder kan worden versterkt, met bijzondere aandacht voor vereenvoudiging, een concurrerende groene transitie en een soevereine digitale transitie.

Vereenvoudiging

De ER riep op dringend werk te maken van vereenvoudiging en betere regelgeving om het concurrentievermogen van Europa te versterken. Tegelijkertijd mag de voorspelbaarheid, de beleidsdoelstellingen, de hoge normen en de integriteit van de interne markt hierdoor niet worden ondermijnd. De ER riep de Commissie op om lopende vereenvoudigingspakketten snel af te ronden en met nieuwe pakketten te komen. Deze oproep werd door Nederland onderschreven. De ER benadrukte dat overregulering en de invoering van nieuwe administratieve lasten, met name voor het MKB, in het hele wetgevings- en uitvoeringsproces moeten worden vermeden. Verder vroeg de ER de Commissie om de uitvoering van de interne ambitieus voort te zetten, mede in het licht van de aankomende routekaart van de Commissie. Ook verzocht de ER om een voorstel voor een facultatieve 28e vennootschapsrechtelijke regeling, die innovatieve bedrijven in staat stelt op te schalen.

Een concurrerende groene transitie

De ER benadrukte dat het versterken van het concurrentievermogen van de Unie, het vergroten van haar veerkracht en het bevorderen van de groene transitie elkaar versterkende doelstellingen zijn die samen moeten worden nagestreefd. Deze notie werd door Nederland onderschreven. De ER onderstreepte het belang van intensievere inspanningen om de levering van betaalbare en schone energie veilig te stellen. Daarnaast onderschreef de ER de urgentie van het verlagen van energieprijzen en het ondersteunen van duurzame energieproductie. De ER riep op om de industriële vernieuwing, modernisering en decarbonisatie van Europa op technologisch neutrale wijze te waarborgen. Ook verzocht de ER om verdere inspanningen om innovatie en het concurrentievoordeel van de Unie, op het gebied van schone en digitale technologieën en geavanceerde innovatie, te versterken.

Om de tussentijdse klimaatdoelstelling van de EU voor 2040 te kunnen ondersteunen onderstreepte de ER dat rekening moet worden gehouden met de volgende elementen:

- a) de realistische bijdrage van koolstofverwijdering aan het doel, waarbij eventuele tekorten (bijvoorbeeld door natuurlijke verstoringen) niet ten koste gaan van andere economische sectoren;
- b) de inzet van een adequaat niveau van internationale koolstofkredieten van hoge kwaliteit;
- c) de noodzaak van een herzieningsclausule in het licht van nieuw wetenschappelijk bewijs, technologische vooruitgang en ontwikkelingen voor het mondiale concurrentievermogen van de EU.

De ER riep de Commissie op de noodzakelijke randvoorwaarden verder te ontwikkelen om de Europese industrie en burgers te ondersteunen bij het bereiken van de tussentijdse doelstelling voor 2040. Nederland benadrukte hierbij het belang van een stevig uitvoeringspakket. De ER nam tevens nota van de aankondiging van de Commissie om maatregelen voor te stellen om de inwerkingtreding van ETS2 vlotter te laten verlopen zodat prijsschommelingen beter beheersbaar worden, en nodigde de Commissie uit een herziening van relevante onderdelen van het ETS2-uitvoeringskader voor te stellen.

Een soevereine digitale transitie

De ER sprak over het bevorderen van de digitale transformatie van de EU en onderstreepte dat de waarden, belangen en regelgevingsautonomie van de Unie ten grondslag liggen aan het optreden van de EU, ook in de digitale sfeer. De ER benadrukte tevens het belang van de bescherming van minderjarigen, onder meer door middel van een digitale meerderjarigheid voor toegang tot sociale media, met inachtneming van de nationale bevoegdheden. Daarnaast benadrukte de ER het belang van diversificatie van kritieke grondstoffenbronnen en het bevorderen van een innovatievriendelijk klimaat voor Europese technologische oplossingen. De ER verzocht de Commissie om in haar komende voorstellen ambitieus te blijven met betrekking tot de soevereine digitale transformatie van Europa. Dit pleidooi werd door Nederland ondersteund.

Overige

Huisvesting

De ER ging kort in op de verschillende uitdagingen op het gebied van betaalbare huisvesting en riep de Commissie op om snel een plan te presenteren op dit terrein, aanvullend op de inspanningen van de lidstaten en rekening houdend met de bestaande nationale competenties hierop.

Migratie

Voorafgaand aan de ER kwam een groep leiders, waaronder Duitsland, Nederland, Italië en Denemarken, bijeen voor het inmiddels reguliere migratie-overleg. Hierbij werden ervaringen uitgewisseld over samenwerking met derde landen en de stand van de verschillende Europese wetgevingstrajecten besproken.

De ER zelf raakte kort aan het thema en nam kennis van de reguliere migratievoortgangsbrief van Commissievoorzitter Von der Leyen. De ER riep op om het werk op de verschillende wetgevende voorstellen met prioriteit voort te zetten.

Moldavië

De ER complimenteerde Moldavië met het organiseren van eerlijke en vrije verkiezingen, ondanks de Russische ondermijnende hybride activiteiten. De ER benadrukte dat de EU met Moldavië blijft samenwerken om stabiliteit en weerbaarheid te versterken. Ten aanzien van het toetredingstraject moedigde de ER Moldavië, de Raad en de Commissie aan het werk aan het toetredingsproces verder te brengen, in lijn met de op merites gebaseerde uitbreidingsmethodologie. De ER neemt hierbij goed notie van het oordeel van de Commissie dat de *fundamentals*-, interne markt- en externe betrekkingenclusters (respectievelijk clusters 1, 2 en 6) klaar zijn om geopend te worden.

Eurotop

De Eurotop stond stil bij de economische situatie in de eurozone. De president van de Europese Centrale Bank, Christine Lagarde, gaf een toelichting op de economische en monetaire situatie. De economie van het eurogebied blijft veerkrachtig, ondanks de blootstelling aan verschillende schokken in de afgelopen periode. De inflatie ligt inmiddels rond de doelstelling, wat volgens de ECB bijdraagt aan het herstel van de koopkracht van huishoudens. De arbeidsmarkt staat er goed voor en de werkloosheid ligt op een historisch laag niveau. Daarnaast wees ze ook op uitdagingen, zoals achterblijvende arbeidsproductiviteit, regeldruk, spaartegoeden die onvoldoende worden aangewend voor investeringen. Lagarde benadrukte daarom het belang van versterking van de kapitaalmarktunie, de digitale euro, en introductie van het 28^e regime via een verordening.

De voorzitter van de Eurogroep, Pascal Donohoe, benadrukte de veerkracht van de eurozone ondanks mondiale spanningen. Hij lichtte de prioriteiten van de Eurogroep de komende periode toe. Die liggen bij de ontwikkeling van de digitale euro waarbij wordt gestreefd naar een politiek akkoord tussen lidstaten voor het einde van het jaar, versterking van de internationale rol van de euro, digitale euro, gezonde overheidsfinanciën met rekenschap van evenwichtige uitgaven op het gebied van defensie, en verdere voortgang op de kapitaalmarktunie en bankenunie.

Regeringsleiders wezen op het belang van versterking van de internationale rol van de euro. Daarbij benadrukten zij dat de internationale positie van de euro rust op sterke economieën, een goede geopolitieke positie en betrouwbaarheid van de EU als handelspartner. Regeringsleiders verklaarden dat zij zich zullen blijven inzetten voor het versterken van het concurrentievermogen, verdere integratie van de kapitaalmarkten, voltooiing van de Bankenunie en versterking van de interne markt. Tot slot nodigden regeringsleiders de Eurogroep uit om de economische en budgettaire ontwikkelingen in de eurozone nauwlettend te blijven volgen. Daarbij noemden zij het belang van nauwe coördinatie van economisch en budgettair beleid, met oog op het behoud van duurzame en inclusieve groei.

EU-Egypte top

Op 22 oktober vond voorafgaand aan de ER een Top plaats tussen Egypte en de Europese instellingen over de implementatie van het strategische partnerschap tussen de EU en Egypte. De Verklaring van deze top is als de bijlage bij dit verslag bijgevoegd. De minister-president nam deel aan het informele diner met de Egyptische president Abdel Al-Sisi en Europese leiders. Het kabinet sprak waardering uit voor de bemiddelingsrol die Egypte speelt voor het staakt-het-vuren in Gaza. Ook steunde het kabinet het EU-Egypte partnerschap en riep het op samen te werken op aan economische ontwikkeling en structurele hervormingen, waaronder op het gebied van democratie en rechtstaat. Ook werd het belang van nauwe samenwerking op het gebied van migratie

benadrukt, zoals bij grensmanagement, mensensmokkel en het voorkomen van irreguliere migratie.

Overig

Etiketteringsbeleid

De minister-president heeft tijdens het debat voorafgaand aan de ER toegezegd dat het kabinet het etiketteringsbeleid ten aanzien van de Westelijke Jordaanoever en de Westelijke Sahara nader zal toelichten in een brief.²

Het etiketteringsbeleid is gebaseerd op EU-wetgeving met betrekking tot juiste en niet-misleidende herkomstaanduiding. Deze wetgeving is bedoeld om consumenten van correcte informatie te voorzien en is algemeen van toepassing, ongeacht het land of gebied waar producten vandaan komen. Er zijn dus geen specifieke regels voor de Westelijke Sahara, de Westelijke Jordaanoever of voor welk ander gebied of land dan ook.³ Derhalve staat het etiketteringsbeleid ook los van gerichte handelspolitieke maatregelen, zoals tarifaire of kwantitatieve beperkingen.⁴

Hoewel dezelfde etiketteringsregels van toepassing zijn op alle landen en gebieden, heeft het EU Hof van Justitie wel nadere toelichting gegeven over de manier waarop deze regels moeten worden toegepast in de context van de Westelijke Sahara en (de onrechtmatige nederzettingen in) de door Israël bezette gebieden. Op 4 oktober 2024 verduidelijkte het Hof dat op levensmiddelen afkomstig uit de Westelijke Sahara, dit gebied moet worden vermeld en dat niet mag worden verwezen naar Marokko als land van herkomst.⁵ Daarnaast heeft het Hof op 12 november 2019 verduidelijkt dat op levensmiddelen afkomstig uit een door Israël bezet gebied, dit gebied moet worden vermeld. Indien levensmiddelen afkomstig zijn uit een Israëlische nederzetting binnen dat gebied, moet ook deze herkomst worden vermeld.⁶

De extra uitleg die het Hof heeft gegeven betekent niet dat er nieuwe of afwijkende regels gelden voor de Westelijke Jordaanoever of de Westelijke Sahara, maar helpt de specifieke vragen van consumenten over deze gebieden te beantwoorden en stelt bedrijven in staat te voorkomen dat zij bij producten uit deze gebieden verkeerde informatie zouden geven en hun verplichtingen op basis van het Unierecht zouden schenden.

Transatlantische relatie

Conform toezegging⁷ van de minister-president tijdens het debat voorafgaand aan de ER, informeer ik u hierbij over de adviesvraag aan de Adviesraad Internationale Vraagstukken. De minister van Buitenlandse Zaken heeft de AIV verzocht om - in relatie tot de Motie Boswijk c.s. die verzoekt om een Amerikastrategie⁸ - de relatie met de Verenigde Staten nader te beschouwen en zich specifiek te buigen over de vraag wat de verwachtingen zijn van de toekomstige ontwikkeling van de trans-Atlantische buitenland- en veiligheidsrelatie en hoe deze relatie te verankeren in een multipolaire wereld.

² Toezegging TZ202510-171.

³ Kamerstukken II, vergaderjaar 2019-2020, 23 432, nr. 475.

⁴ Kamerstukken II, vergaderjaar 2024-2025, 21 501-02, nr. 3236.

⁵ Arrest van het Hof in zaak C-399/22 (4 oktober 2024), <https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?jsessionid=48EDB71660E61B096349361604E03492?text=&docid=290679&pageIndex=0&doclang=NL&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=5012798>.

⁶ Arrest van het Hof in zaak C-363/18 (12 november 2019), <https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=220534&pageIndex=0&doclang=NL&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=5041868>.

⁷ Toezegging TZ202510-170.

⁸ Kamerstuk 21501-02-3123.

Brussels, 22 October 2025
(OR. en)

14383/25

MAMA 249
COPS 524
POLCOM 308

NOTE

From:	General Secretariat of the Council
To:	Delegations
Subject:	1st EU-Egypt Summit (Brussels, 22 October 2025) - Joint Statement

Joint Statement EU–Egypt Summit
22 October 2025, Brussels, Belgium

We, the leaders of the European Union and the Arab Republic of Egypt (hereinafter Egypt), held our first EU-Egypt Summit in Brussels, Belgium on 22 October 2025 and concluded the following:

1. Today's Summit marks a **significant milestone in the deepening of EU–Egypt relations**, building on the Association Agreement, our Partnership Priorities and the **Strategic and Comprehensive Partnership (SCP)**. We reaffirm our shared commitment to long-term stability, peace, security, and prosperity as well as to the universal values of democracy, the rule of law and respect for human rights and fundamental freedoms. We emphasise our shared ambition to further deepen long-term strategic ties, cooperate in addressing our many global and regional common challenges, promote joint interests and renew partnership priorities. The Summit recognises Egypt's essential role in promoting stability through peace initiatives and conflict resolution efforts in the region.

2. The EU and Egypt underline that peace, security and the rules-based international order are at the heart of their longstanding partnership. We reaffirm our unwavering commitment to the **principles of the United Nations Charter**, including the respect for the sovereignty and territorial integrity of countries, and to **upholding international law**, including the law of the sea. We underscore the necessity of reinforcing effective multilateralism and the rules-based international order with the UN at its core, committing to collaborate closely in addressing global challenges and finding peaceful resolutions to conflicts. As we mark the 80th anniversary of the UN Charter, we confirm our support to the implementation of the UN Pact for the Future, the ambitious reforms sought under the UN80 initiative and to achieving the Sustainable Development Goals. We condemn all violations and abuses of international law, including international humanitarian law, and call for its strict respect.

3. The EU and Egypt welcome the agreement reached on the first phase of the Comprehensive Plan to end the **Gaza** Conflict put forward by President Trump, as well as the outcome of the Sharm el-Sheikh Summit for Peace held on 13 October. We call on all sides to continue working on the implementation of the Plan, welcoming Egypt's mediation efforts in this regard. As we remain deeply concerned over the catastrophic humanitarian situation in Gaza, we call for safe, rapid, and unimpeded humanitarian access and for the restoration of essential services, including in particular medical infrastructure. Guaranteeing the provision of full humanitarian assistance to the Gaza Strip, with a central role for the UN and its agencies, including UNRWA, constitutes a core EU and Egyptian priority. We reiterate our firm commitment to a lasting and sustainable peace based on the two-State solution, in accordance with the relevant resolutions of the UN Security Council and the New York Declaration, with the State of Israel and a sovereign viable State of Palestine, living side-by-side in peace, security and mutual recognition. We remain concerned by the situation in the West Bank, recalling our condemnation, in the strongest terms, of settler violence, the expansion of settlements, which are illegal under international law, and which all further undermine the two-State solution. We strongly reject any attempts of annexation or of any form of individual or collective displacement, forced or otherwise, of Palestinians from any part of the occupied territory. We will continue supporting the Palestinian Authority and its reform agenda, as well as its security forces. We support the creation of a temporary, technocratic, apolitical Palestinian committee and stress the importance of unifying the Gaza Strip with the West Bank under the Palestinian Authority. Hamas must end its rule in Gaza, in accordance with the "One State, one law, one government, one gun" policy of the Palestinian Authority. We underscore our commitment towards the reconstruction and recovery of Gaza, including through the international conference which will be hosted by Egypt once a lasting ceasefire is in place, and through the Palestine Donor Group.
4. On **Ukraine**, we recall the UN General Assembly Resolutions ES-11/1, ES-11/2, ES 11/4, ES-11/6 and ES-11/7 and in this context reiterate the obligation of all States to refrain in their international relations from the threat or use of force. We underscore the need to reach, as soon as possible, a comprehensive, just and lasting peace in Ukraine in line with the principles of the Charter of the United Nations and international law. We underline the need for peaceful resolution of conflicts and the respect international humanitarian law, recalling our commitment to upholding accountability for serious violations of international law. We reaffirm our support for Ukraine's independence, sovereignty and territorial integrity.

5. We support the UN efforts in **Libya** and UNSMIL's roadmap to ensure peace, stability, sovereignty, and unity in the country. A Libyan-led and Libyan-owned political process should lead to the reunification of all institutions, and presidential and parliamentary elections should be held within a specific timeframe. We also emphasise the necessity for the reunification of all Libyan armed and security forces and the withdrawal of all foreign forces, mercenaries and foreign fighters from Libya.
6. We underscore the importance of coordinated international engagement to address the root causes of instability in the **Horn of Africa**, including the impact of climate change, displacement, and violent extremism conducive to terrorism. We reaffirm our support for post conflict reconstruction and development efforts in Africa, and in this regard appreciate the role of the AU Centre for Post Conflict Reconstruction and Development hosted in Cairo. We reiterate our call for a ceasefire and a peaceful resolution to the conflict in **Sudan**. All concerned parties should engage constructively in an inclusive Sudanese-owned and led political process. We also stress the need for sustained and unhindered access of humanitarian assistance to the Sudanese population, and for scaling up humanitarian aid to Sudan and neighbouring countries. We reaffirm our support to the sovereignty, unity, independence and territorial integrity of Sudan. We assert our support for the efforts of regional and international actors, including the QUAD and the African Union, to find a political solution to the conflict and alleviate the suffering of the Sudanese people. We support the continued efforts of the authorities of the **Federal Republic of Somalia** to advance state-building and security sector reform. We express grave concern over the threat posed by Al-Shabaab and reiterate our commitment to Somalia's security transition acknowledging the EU's support to successive AU-led missions in Somalia. We welcome the launch of the AU Support and Stabilization Mission in Somalia (AUSSOM), with Egypt's planned participation in this Mission, and stress the need for diversification of support by international partners, including new donors.
7. Maritime security and the freedom of navigation need to be protected in the **Red Sea**, to the benefit of international security and trade. We recognise the role played by the EU military operations EUNAVFOR Aspides and Atalanta in this regard. Bearing in mind that recent regional instability has led to diverted navigation routes and significantly reduced revenues for Egypt from the Suez Canal, we reaffirm our steadfast commitment to a peaceful, secure, and prosperous region, anchored in respect for international law and regional cooperation.

8. We welcome the **Pact for the Mediterranean**, which aims to unlock new opportunities, address common challenges, and move together towards a partnership based on mutual trust and respect, joint responsibility, co-ownership and co-creation. Together we will build the region's resilience and create new opportunities for young people, women, small business and entrepreneurs to guarantee long-term stability.
9. **Rule of law, human rights and inclusive governance** play an indispensable role in fostering stability, sustainable development and peace. We welcome ongoing efforts to strengthen the rule of law according to international standards. We will strengthen our dialogue and enhance our cooperation on human rights for all in a comprehensive manner, with particular attention to people in vulnerable situations, including the rights of women and girls, and with a view to ensuring all rights, including freedom of expression, peaceful assembly and freedom of association, among others. We will strengthen cooperation on inclusive, effective and accountable governance by supporting the ongoing policies to enhance public institutions and capacities to further develop inclusive policies, as well as to modernise public services, and combat corruption. Civil society plays an important role in the implementation of our Association Agreement and partnership. We agreed on the important role that civil society also plays in achieving Egypt's Vision 2030 and national strategies for economic development and social empowerment.

10. Acknowledging the socioeconomic impact of regional crises on Egypt, the EU reaffirms its commitment to supporting Egypt's efforts towards achieving **macro-economic stability and resilience**, through a support package of EUR 7.4 billion underpinning the Strategic and Comprehensive Partnership, as announced in March 2024. It consists of EUR 5 billion in concessional loans, EUR 1.8 billion of additional investments to be mobilised and EUR 600 million in grants. The recent **Macro-Financial Assistance (MFA)** provides vital financial support, accompanying Egypt's reform agenda particularly to stabilise its economy in close cooperation with the ongoing International Monetary Fund programme, and in accordance with the shared commitments as stated in Decision (EU) 2025/1267.
11. Increased cooperation and economic reforms will enhance Egypt's trade and investment environment further. Over the past twenty years, we have enhanced access for Egyptian exports to the European market, significantly increasing trade volumes and encouraging diversification of the Egyptian economy through our **Association Agreement**. We will continue to effectively implement the free trade area, explore ways to modernise the agreement with a view to better adapting it to today's challenges, and to enable conducive environments for trade and investments. Our joint efforts to mobilise private sector investments, exemplified by the **EU-Egypt Investment Conference in 2024** and the **High Level Event on investments, innovation and skills** held in the margins of the Summit, aim to increase Foreign Direct Investment (FDI) into Egypt, effectively promoting job creation and a more dynamic and resilient economy, to the benefit of Egyptian citizens, as well as businesses and entrepreneurs. We pledge to further strengthen investment ties and continue our bilateral engagement towards a **Sustainable Investment Facilitation Agreement (SIFA)**. We acknowledge the importance of the multilateral trading system and the need for deep reforms of the World Trade Organisation (WTO). We commit to support integrating the Investment Facilitation for Development Agreement into the WTO.
12. The **EU-Egypt Investment Mechanism** will facilitate mobilisation of up to EUR 5 billion in investments until 2027 through the **European Fund for Sustainable Development Plus (EFSD+)**. Furthermore, the EU and Egypt are committed to position their partnership at the forefront of the green transition in the Mediterranean, in the framework of the Trans-Mediterranean Energy and Clean Tech Cooperation Initiative (T-MED).

13. On **energy**, the EU and Egypt have a common and converging strategic interest in the rapid transition towards low-emissions and climate-resilient economies, in order to unleash the huge renewable energy potential, particularly in solar and wind, as well as the strengthening of grid and cross-border energy infrastructure (contributing to Egypt's flagship initiative on Nexus of Water, Food and Energy (NWFE). Safe and sustainable low carbon power generation, including renewables, energy efficiency, Carbon Capture and Storage (CCS) solutions, and cross-border energy connectivity, provide opportunities to ensure secure, affordable and sustainable energy for our countries. We commit to develop the technologies and regulatory conditions that can lead our countries to thriving safe and sustainable renewable and other low-carbon energy industries and bring many benefits for all, notably sustainable, secure and affordable energy, job creation and industrial growth. Our energy cooperation will also include exploring opportunities for the reduction, recovery and commercialisation of methane emissions in our energy cooperation. On **transport**, we commit to enhancing connectivity while reducing emissions, in line with agreements reached in international fora, including IMO and ICAO.
14. We reaffirm our commitment to accelerate the **global green transition**, recognising its crucial role in addressing climate change, promoting sustainable development and ensuring a prosperous future for all. Through our partnership, we will continue to promote innovation, the transition to a resource-efficient, circular economy and environmentally friendly practices. We will continue to jointly explore solutions to address global plastic pollution. By prioritising investments in key sectors, such as renewable energy, energy efficiency, sustainable transport, water, wastewater and waste management, sustainable agriculture, and green technologies, the EU is supporting Egypt's green transition and enhancing its resilience to climate change, as also reflected in the EU's support for grid and cross-border connectivity projects such as the NWFE Electricity Grid Reinforcement, the modernization of the Alexandria Area Control Centre, and the GREGY Interconnector.

15. The EU and Egypt reaffirm their commitment to cooperate in the fields of **digital transformation**, to mobilise investments into trusted, secure digital connectivity and data infrastructures and to advance cybersecurity, artificial intelligence, data economy, talent development and digital skills. The EU and Egypt discussed ways to advance trustworthy and inclusive artificial intelligence, including through capacity building and institutional development. Both parties will further exchange on AI governance and innovation aspects. Both parties aim to further cooperate on digital solutions addressing societal challenges, promoting sustainable development, and enhancing competitiveness, including in the field of eSignatures.
16. We agree to further enhance our cooperation in **food and water security** building on the ongoing cooperation, including through the Food and Resilience Facility for the Southern Neighborhood. We acknowledge the importance to diversify the suppliers in the main food supply chains to strengthen adaptation and resilience to ensure food security. We recognise the essential need to ensure access to vital resources, expand grain storage capacity and grain production, improve agricultural practices, increase crop resilience, and implement innovative water management strategies. We will collaborate on water-related issues at bilateral, regional, and international levels, including in line with the Joint Declaration on an Egypt-EU Water Partnership (EEWP). Recognizing Egypt's heavy reliance on the Nile River in a context of its water scarcity, the EU reiterates its support to Egypt's water security and the compliance with international law, including concerning the Ethiopian Dam. The EU strongly encourages transboundary cooperation among riparian countries based on the principles of prior notification, cooperation and “do no harm”.
17. We recall our strong **commitment to the United Nations Framework Convention on Climate Change (UNFCCC) and the Paris Agreement** and to limit temperature increase to 1.5° C. In this context, we reconfirm that the parties' NDCs must be in line with the Paris Agreement, and the NDC requirements and must reflect progression. We encourage the submission of adaptation communications. We express our shared commitment to just transition pathways addressing both socio-economic challenges and opportunities, supported by enabling policy frameworks such as carbon pricing.

18. Recognising the increasing complexity of **migration** dynamics in the region and the specific challenges posed to Egypt, and guided by the principles of shared responsibility and burden sharing, both sides reaffirm their commitment to a comprehensive approach to migration governance. In light of this shared commitment, the EU commends Egypt for hosting millions of refugees and asylum seekers, and values ongoing cooperation with Egypt in this regard. The EU and Egypt will continue supporting migrants, refugees and asylum seekers, and host communities in full respect of international law and in line with national frameworks. The EU recognizes Egypt's valuable efforts in enhancing its national migration and asylum governance, including the adoption of the National Asylum Law in December 2024, in line with the 1951 Geneva Convention relating to the Status of Refugees. The EU recalls its financial support in the area of migration and mobility amounting to EUR 200 million for 2024-2027. Additionally, both sides will cooperate closely, with a view to creating structured, fair and regular migration pathways that benefit Egypt, migrants and European destination countries, including through the operationalisation of the EU-Egypt Talent Partnership, in line with EU and national competences. We reiterate our shared commitment to further engage in addressing the root causes of irregular migration. Moreover, we underscore our common interest to continue the strong collaboration on border management to prevent irregular migration, on search and rescue, and on the fight against smuggling of migrants as well as trafficking of human beings along the migratory routes. We remain committed to our cooperation on returns, readmissions and sustainable reintegration in a manner that is dignified, coordinated, and compliant with national and international obligations, including through exchange of information and sharing of best practices, so as to improve communication and increase efficiency.

19. In the field of Peace, Security, and Defence, preliminary discussions have been opened with a view to **establish an EU-Egypt Security and Defence Dialogue**. We will continue our dialogue and cooperation in shared priority areas, such as regional and maritime security – including through operations EUNAVFOR Atalanta and EUNAVFOR Aspides - counterterrorism and cybersecurity. This could include joint exercises and capacity-building initiatives to strengthen our response capabilities. In the field of security, we will continue to cover issues related to law enforcement, border security, countering organised crime, the fight against all forms of smuggling and trafficking, and disinformation campaigns. We will strengthen our active collaboration in countering terrorism and the prevention of violent extremism conducive to terrorism, notably through the **EU-Egypt Counter Terrorism Dialogue**. Our co-chairing of the Global Counter Terrorism Forum (GCTF) since May 2023 is also reinforcing our strategic partnership in this field, and has enabled new resources to strengthen global counterterrorism efforts, such as the Brussels Memorandum on Oversight and Accountability in Counter Terrorism.
20. At the Summit, we formalise **Egypt’s association to Horizon Europe**, enabling Egyptian researchers and organisations to participate in all parts of the Horizon Europe programme. It will unlock the ability for Egyptian entities to coordinate projects and support national research reforms as well as institutional capacity-building. With the association to Horizon Europe, we also guarantee the extended participation to the Partnership for Research and Innovation in the Mediterranean Area (PRIMA) to enhance water management, farming systems and food value chains.
21. Acknowledging the long-standing successful EU-Egypt cooperation on **Technical Vocational Training (TVET)**, we commit to contribute to the TVET reform agenda, provision of the relevant education and skills to youth and adults in Egypt by supporting curricula development and Applied Technology Schools to match with current and future labour market and industry needs. The EU and Egypt will also continue strengthening cooperation under the international dimension of Erasmus+.

22. Given the historical cultural relations between Egypt and the EU, we will work together to enhance our **cooperation in the field of cultural and natural heritage conservation**, promote sustainable development and climate action, while always respecting the protection and conservation of cultural heritage and reinforce skills and training in related sectors. Both sides underline the importance of strengthened cooperation, in line with relevant international conventions and UNSC resolutions, to protect cultural heritage, disrupt illicit networks, and foster restitution processes in a spirit of partnership and mutual respect.
23. Recognising our strategic partnership and commitment to advance our cooperation in all fields, we agreed to hold our **next EU-Egypt summit** in Egypt in 2027.

Annex – Areas of sectorial cooperation

In the margins of the Summit

- Formalisation of the signature of the recently approved Memorandum of Understanding underpinning the EUR 4 billion Macro-Financial Assistance (MFA).
- Joint Statement on the Financing Agreement on “EU support to the implementation of socio-economic reforms at local level” (EUR 75 million).
- Signature of Egypt’s association with Horizon Europe for Egyptian researchers and organisations to participate in all parts of the programme.
- Announcement of EU financial support in 2025 to advance sustainable development, strengthen economic governance, reinforce Technical Vocational Training (TVET), and boost skills for future jobs (EUR 110.5 million).
- Announcement of EU financial support for investment projects in 2025 to support Egypt’s green transition, including targeting the private sector (EUR 50 million).
- Announcement of the operationalisation of key EU-funded projects under the EUR 200 million package foreseen under this pillar of the Strategic and Comprehensive Partnership, with first concrete actions starting in 2025/2026.

The way ahead of EU-Egypt cooperation

Green transition and energy cooperation

- Launching a comprehensive analytical study assessing policy options, including appropriate carbon pricing instruments and schemes, to strengthen Egypt's position in the low-carbon economy, leading to strategic recommendations to inform a future climate-compatible trade strategy.
- Commitment to the Blue Economy to promote sustainable use of marine resources and fostering economic growth.

Trade and investments

- Commitment to continue bilateral engagement towards a possible Sustainable Investment Facilitation Agreement (SIFA) complementing the existing Association Agreement in the context of the modernisation of trade and investment relations.
- Announcement of joint support for the plurilateral initiative for an Investment Facilitation for Development Agreement, with Egypt joining as co-sponsor of the request for the Agreement's legal integration into the WTO rulebook.
- Following-up on the EU-Egypt investment conference of 2024, showcasing progress in the implementation of investment deals, with a focus on Egypt's green transition sectors and clean tech. As part of these efforts, announce plans to co-organise a business/investor roundtable in 2026 to showcase investment opportunities available through the Investment Mechanism¹.

¹ Investment Mechanism is linked to the Egyptian platform HAFIZ: [EFSD - Hub for Advisory, Finance & Investment for Enterprises - منصة حافيز](#)

Migration and mobility

- Continuing addressing irregular migration in a coordinated and responsible manner as well as supporting transition towards a national-led asylum system fully respecting the rights of migrants and refugees, in accordance with relevant international legal norms and standards.
- Continuing cooperation in order to support Egypt's efforts in hosting refugees, as set out in the Strategic and Comprehensive Partnership.
- Enhancing the commitment for the creation of mutually beneficial, structured and safe pathways ensuring legal migration, especially by supporting the operationalization of the ongoing Talent Partnership and in line with EU and national competences.
- Taking stock of projects tackling root causes of irregular migration in Egypt, funded under EU Trust Fund for Africa (EUTF), in view of future support under the Strategic and Comprehensive Partnership.
- Reaffirm a commitment to enhance cooperation on legal migration, mobility and skills development, in line with national competences, including in the context of the EU-Egypt Talent Partnership and announcement of the Second Talent Partnership Roundtable.
- Strengthening cooperation on border management, especially at Egypt's air and land borders, and search and rescue capacities, including through the delivery of dedicated equipment and targeted capacity building support, and where appropriate cooperation with Frontex, including on document fraud.
- Enhancing support to capacity building and cooperation to counter migrant smuggling and trafficking in human beings and continuing the Migration Dialogue and participation of Egypt in the second conference of the Global Alliance to Counter Migrant Smuggling in December 2025.
- Strengthening cooperation in the field of return, readmission and sustainable reintegration in a manner that is dignified, coordinated, and compliant with national and international obligations, including through exchange of information and sharing of best practices, so as to improve communication and increase efficiency.

Security and Justice

- Preliminary discussions with a view to establish an EU-Egypt Security and Defence Dialogue.
- Following-up on the first Counter-Terrorism Dialogue, agreement to launch the second round in early 2026 while ensuring its sustainability and operationalisation through reinforced project cooperation.
- Start of the implementation of the first European Peace Facility assistance measure to the benefit of the Egyptian Armed Forces and continue the identification process in view of a possible second assistance measure.
- Operationalisation of the working arrangement signed between Europol and the Ministry of Interior of Egypt in 2025.
- Following-up to the 3rd Egypt-EU Senior Official Meeting on Security with the Egyptian Ministry of Interior, focusing on countering organised crime, cooperation with EU Agencies and European Multidisciplinary Platform Against Criminal Threats (EMPACT).
- Engagement in negotiations with the EU on an international agreement on cooperation with Eurojust to enhance judicial cooperation in criminal matters.
- Launch a preparatory dialogue towards negotiations of a working arrangement and an international agreement on cooperation between the Egyptian authorities and the European Public Prosecutor's Office (EPPO).
- Explore cooperation in cybersecurity capabilities and combatting cybercrime.
- Explore the possible accession of Egypt to Hague Conventions, in the field of civil and commercial law matters and in the field of family law.
- Egypt's access to the EU-funded CRIMARIO project's IORIS platform on Maritime Domain Awareness, including training by the end of 2025.

Demography and human capital

- Finalisation of the deployment of the MEDUSA sub-marine fibre inter-connection, with a landing site in Port Said in Egypt to be ready in 2027.
 - Announcement of Egypt's membership to the European Alliance for Apprenticeships, a multi-stakeholder platform to improve the quality, supply and image of apprenticeships as well as the mobility of apprentices.
-

Aan
Van
Via
Kopie aan
Afgestemd met

M

Bescherming persoonlijke levenssfeer

TER BESLISSING

Datum

23 oktober 2025

Onze referentie

BZ2521387

Opgesteld door

Bescherming persoonlijke levenssfeer

Bijlage(n)

1

nota

Verslag van de Europese Raad van 23 oktober 2025.

Aanleiding

Het verslag van de Europese Raad van 23 oktober 2025.

Geadviseerd besluit

Uw akkoord met het verslag, mede namens de minister-president, en ondertekening van de aanbiedingsbrieven aan de voorzitters van de Eerste en Tweede Kamer.

Kernpunten

Tijdens de Europese Raad werd gesproken over:

- De Russische agressie tegen Oekraïne;
- De situatie in het Midden-Oosten;
- Defensie en veiligheid;
- Concurrentievermogen en de dubbele transitie;
- Huisvesting;
- Migratie;
- Moldavië;
-

En marge van de ER vonden een EU-Egypte top en een Eurotop plaats. In dit verslag is tevens een appreciatie verwerkt van de *European Defence Readiness Roadmap 2030* en wordt teruggekomen op het verzoek van Ceder over etiketteringsbeleid en de motie Boswijk c.s. (Kamerstuk 21501-02-3123) over een Amerikastrategie.